

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

פרשת בלק

סוד קיום העולם

"כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו" [כ"ג, ט']

מסביר רש"י - בלעם הרשע אומר אני מסתכל בראשיתם ובתחילת שרשיהם, ואני רואה אותם מיוסדים וחזקים כצורים וגבעות האלו הם על ידי אבות ואמהות. בתחילת בריאתו של העולם נולדו הנשמות היותר מושלמות ועליהם יכל הקב"ה לבנות את עם ישראל. כאשר האבות הקדושים נלחמו ביצרם והתנסו בכל הניסיונות, הם הטביעו בגנים עד סוף כל הדורות את המסירות נפש לה' יתברך בכל המובנים, הן על קידוש ה', הן על מסירות נפש לתורה הקדושה והן עשיית חסד לשם שמים בשביל הזולת.

כל זאת היה בשביל שכל עם ישראל יבוא לתיקונו השלם לאחר שחטא אדם הראשון. וידוע שבדור שלנו אין נשמות חדשות אלא כולם נשמות שהיו בגלגולים קודמים ועתה באים לתקן את כל אשר עיוותו בפעמים הקודמות. הקב"ה הטביע בעם ישראל שכולם ערבים אחד לשני, וכאשר האחד חוטא כולם ערבים לאותו אדם. וזה מתבטא בהמון אופנים שהם מסתעפים, כלומר, יכול להיות אדם שהיה כבר תלמיד חכם בגלגול הראשון ועתה הוא צריך לתקן את מידת הכעס או התאוה וכדו', הקב"ה רוצה לתקנו מהר והביא אותו בגלגול שני באופן כזה שכוחות הנפש שלו יהיה מוטים לחסד או לכעס או לתאוה ע"י הוריו שיש בהם אחוזים של מידת החסד, אחוזים של מידת כעס, אחוזים מסוימים של תאוה ובד בבד כוחות נפש לתקן את מעשיו בשביל שיגיע אל תיקונו השלם, אך הוא עצמו כבר לא יהיה תלמיד חכם בגלגול זה או שהוא קשה הבנה או אלף ואחת סיבות שאין לו את הנתונים להיות תלמיד חכם, וכל זה בשביל סיבה אחת שיתקן את נפשו במידת החסד או בדברים אשר הוא צריך להתרכז בהם להגיע אל תיקונו השלם. ואם הוא יהיה תלמיד חכם גם בגלגול השני, הרי שהוא יתרכז רק בלימוד התורה מרוב מתיקותה וערבותה ויפסיד את העיקר שלשמה הוא צריך להגיע אל העולם הזה. **ככל שהדורות הולכים ומתקדמים** לכיוון סוף קיומו של העולם, כך אותן הנשמות יותר מורכבות ומסובך לתקן. ואין הקב"ה רוצה להביאם לעולם הזה אלא במקום בו יוכל לתקן את עצמו ותהיה לו בחירה, ובד בבד אם עדיין לא יצליח לתקן את מעשיו יהיה ניתן לדון אותו לכך זכות שהסביבה היא

הגורמת לו לרדת וליפול מדרגתו, וכך יוכל שוב לחזור אל העולם הזה לתקנו. וזו גם הסיבה לכך שקיצר הקב"ה את חייו של האדם לשבעים שמונים שנה ולא כמו בדורות הראשונים שחיו מאות שנים. וכל זאת בשביל שיוכל להביא שוב אל העולם הזה ולתקנו לפני בוא ביאת גואל צדק שאז קשה עוד יותר לתקן את אותם נשמות. אהבתו של הקב"ה לאדם היהודי היא גדולה מאוד והוא כבנו יחידו של הקב"ה ואין הוא מוכן לוותר על אף בן ולא משנה מה הוא עשה ומה הוא חטא תמיד הוא יידאג להביא אל תיקונו השלם, וכך נאמר "אהבת עולם אהבתנו". חשב הקב"ה כיצד ניתן לתקן את נשמותיהם של עם ישראל? שתל צדיקים בכל דור ודור בשביל שהיה מי שידאג לתקן השלם של ישראל. כמובן כל זה כאשר אותו יהודי מחשיב את עצמו כיהודי **כמו שכתב האלשיך הקדוש** כי מי שהוא מחשיב עצמו בגדר ישראל הרי שהקב"ה יביא אותו לתיקונו השלם והרבה דרכים למקום. אך כאשר האדם לא מחשיב את עצמו בגדר ישראל והוא כופר בה' יתברך, הרי שהוא יצא מכלל עם ישראל ואין הקב"ה ידאג להביא אל תיקונו השלם.

כאשר הנשמה יורדת אל העולם הזה, כתב בעל ה"זרע שמשון" שהיא יכולה להשתתף עם עוד נשמה אשר לא גמרה את תיקונה לתוך גוף אחד, למרות שעיקר אותו הגוף נועד לנשמה הראשונה. כאשר הנשמה הראשונה מתקנת את עצמה, היא יכולה לתקן גם את נשמת חברתה המעוברת בה שכן הן מאותו שורש. דבר זה ניתן להיעשות הואיל ונאמר "לא תוכל להתעלם מאבדת אחיך" ונשמה זו שעדיין לא גמרה את תיקונה, יכולה לתקן את עצמה על ידי שיתוף עם נשמה אחרת. זה מתבטא בכך שכאשר יש מצווה לעשות, כיוון שמתעברת נשמה אחרת בגוף האדם, היא מושכת אותו לעשות את אותה מצווה וזה הוא גם שכרה שמתקנת עצמה בכך. **בסוף העולם יורדות נשמות שמאוד קשות לתיקון, והצלחתם תהיה בכך שרק יתמודדו כנגד היצר למרות שאינם מצליחים. ברגע שיבוא המשיח הרי שלא יהיה להם יצר הרע ויוכלו לתקן עצמם ללא כל מפריע כלל. כמובן שכל זה הוא לאלה אשר עבדו על עצמם בגדר דור שכולו חייב. אך אם האדם לא עובד על עצמו כלל, הרי שלא תהיה אותה פריבילגיה וחם ושלוש אותה נשמה לא תוכל לתקן עצמה יותר בבוא משיח צדקנו.**

הקדוש והזקוק!!

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי זיהוי קולי במס' 03-6171111 ולהקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"רבי חנניא בן תרדיון אומר שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה, הרי זה מושב לצים. שנאמר [תהלים א', א'] "ובמושב לצים לא ישב". אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה, שכינה שרויה ביניהם. שנאמר [מלאכי ג', ט"ז] "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחשבי שמו" אין לי אלא שנים, מניין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקב"ה קובע לו שכר, שנאמר [איכה ג', כ"ח] "ישב בדד וידום כי נטל עליו" [אבות ג', א']

מסביר בעל ה"זרע שמשון" שידוע כי לכל אדם יש שני חלקים, אחד בגן עדן ואחד בגיהנום. ויש לו שני יצרים. ויש לו גוף ונפש. ויש לו חלק קדושה וחלק טומאה. כשגוברת עליו הקדושה אז הוא טוב, וכשגוברת עליו הקליפה אז הוא רשע. וכאשר יושב אדם יחידי ואינו עושה לא טוב ולא רע, אז אין שליטה לסיטרא אחרא עליו. שבדרך כלל הסטרא אחרא כפופה לקדושה.

אך כאשר שניים יושבים יחד, הישיבה עצמה מורה על התחברות השניים. כל שכן כאשר הם מדברים יחד - הדיבור מחבר אותם לגמרי והם מדברים בדברי חכמה ומוסר ואז חלקי הקדושה גוברים והחלקים של הטומאה נפרדים.

המשך אי"ה' בשבוע הבא...

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחך השור את ירק השדה" [כ"ב, ד']

שואל ה"אור החיים הקדוש - הרי מי שהתיירא מפני בני ישראל היו מואב וכפי הנאמר "ויגר מואב מפני העם" ואם כן היה למואב לומר "ילחכו הקהל אותנו", ומדוע אמרו "את כל סביבותינו" כאילו שכל חששם היה בשביל אחרים?

מסביר ה"אור החיים הקדוש - המואבים לא רצו להראות לכולם שהם חוששים או מפחדים מעם ישראל, לכן אמרו שהם חסים על אלה שנמצאים סביבם.

ובכל אופן כותב ה"אור החיים" הקדוש שאמרו בלשון רבים "סביבותינו" וכללו את עצמם עם כולם.

הרי לנו מהי צביעות לשמה, כל דאגתם של המואבים הייתה בשביל עצמם בלבד, הם מראים לכולם שהם דואגים לאחרים, הם עצמם ודאי שאין להם ממה לחשוש. אך כיוון שלשקר אין רגלים, כללו גם את עצמם עם כולם.

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה מעשא
לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

דברים הנוהגים בסעודה

א. כתוב בזוהר הקדוש (בשלח דף סב) מצוה להתפלל על מזונו קודם אכילתו, כגון שיאמר: 'יהי'ר מלפניך, שתשלח לי מזונות ופרנסה מרובה כל ימי'. ואם לא ביקש עד שנטל ידיו, יכול לומר בקשה זו אחר נט"י קודם ברכת המוציא, ויותר נכון שיאמר מיד לאחר המוציא, ומנהג נכון שיאמר מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר וכו' (משנ"ב קס"ו סק"ג, כה"ח קנ"ז ס"ק יב' מזוה"ק מהר"מ פאפירש והרש"ש).

ב. יזהר בכבוד נשמתו יותר מכבוד גופו, וילמד קודם אכילתו (מחב"ר קנ"ז קו"א סק"ב, כה"ח סק"ח). ומצוה ללמוד על השלח בתוך סעודתו (משנ"ב קע" סק"א ממתני' באבות, והאומר מזמור לדוד וכו' יוצא בזה, כה"ח קנ"ז ס"ק טוב'). ויאכל סעודתו בשמחה (של"ה הקדוש, הובא במשנ"ב קע" סק"מ).

ג. כשמברך 'המוציא', טוב לאחוז לכתחילה הפת בעשר אצבעותיו, ויגביה הפת לספרדים בתיבת המוציא, לאשכנזים כשאומר ה' (שו"ע קס"ו סעיף ד' וטעם האחיזה ב"י אצבעותיו הביא בטור ירושלמי כנגד י" מצות שנעשות בפת, משנ"ב ס"ק כג', כה"כ ס"ק לג' ע"פ הארז"ל).

ד. יקפיד שיהיה מלח על השלח, ואחר הברכה קודם אכילתו יטביל הפת במלח ג' פעמים, ואפילו הנמצא חוץ לביתו (כגון ביכולי בעבודה או בסטיקה), יש לחתוך מעט מהפת ולטבילה במלח, בין בשבת בין בחול, בין איש בין אישה (רמ"א קס"ו סעיף ה', משנ"ב ס"ק לבי ולג'). ובבא"ח אמור ס"י כתב להשאיר המלח עד אחרי ברהמ"ז. וכ"ה בכה"ח קנ"ז סק"ט מהמקובלים, ובסימן קס"ו ס"ק ט"ל כתב כה"ח, אם אין לו מלח, יטבול פרוסת המוציא בלחם עצמו, ואח"כ כשיהיה לו מלח יטבול בו, דלחם אותיות מלח, ויש בלחם מלח. כאשר בעה"ב מברך ובוצע לכל בני הבית, רק הוא צריך להטביל הפת במלח, אבל אם כל אחד מברך לעצמו, כל אחד יטביל הפת ג"כ, כ"ה בכה"ח קס"ו ס"ק לה'. לאחר שנטל ידיו, לפני שיברך המוציא, יאמר פס' עני כל אליך וכו' פותח את ידיך ומשביע וכו' (כה"ח קנ"ז ס"ק יב').

ה. אסור לדבר עד שיבלע מעט מהפת. אם דיבר מעיני הסעודה, כגון שאמר 'הביאו מדבוחה, הביאו טחינה', אינו מעכב הברכה. אבל אם דיבר שלא מעיני הסעודה, כגון שטילפנה אשתו, ואמר 'הלו' או 'רק רגע', ואח"כ לעס ובלע, הפסיד ברכתו הראשונה וחזור ומברך (שו"ע קס"ו סעיף ו', ובמשנ"ב ס"ק לה' שלכתחילה לא ידבר עד שיבלע, וטוב שיאכל כזית, ובדיעבד אם בלע רק טעם הפרוסה סגי, וכ"ה בבא"ח אמור סעיף יד', ובכה"ח ס"ק מה', ולעיסה בלא בליעת הטעם, מספק"ל במשנ"ב, ובשעה"צ אות ל' ביאר שלעיסה תחילת אכילה היא. ובהליכו"ע אמור ס"ג כתב שלעיקר ההלכה סגי מכי נתן הפרוסה תוך פיו, ולכן אם שמע בכה"ג מי שמברך-יענה אמן. מש"כ הביאו מדבוחה, כ"ה בשו"ע ס"י ובב"י הוב"ד בשעה"צ אות לה'). לכתחילה אין להפסיק במעשה, לכן אין לדפדף בטלפון או לכתוב הודעה (משנ"ב רט' סק"ח, חזו"ע עמ' קע"ג). ונ"ל שדבר שהוא צורך הסעודה מותר להתעסק בו, כגון למזוג סלט לצלחתו). כן יש להזהר שלא להוציא הברה מפיו (מנח"י ח"ז ס"ט, שבט הלוי ח"ה סימן ט"ז).

ו. כאשר אחד מברך עבור כמה סועדים (כפי שמצוי בשבת), אין המסובין רשאים לטעום מהפת עד שיטעם הבוצע, לכן יש לבוצע לטעום לפני שיחלק למסובים (שו"ע קס"ו סעיף טו' ובמשנ"ב ס"ק עט', ואם כיבד בעה"ב אדם אחר, לו משפט הבכורה, קס"ו סעיף יז'). מדרך ארץ שהגדול שבסעודה יקח ראשון מהסלטים ומהמאכלים, ואפילו אם יש כמה צלוחיות סלטים מכל סוג, הלוקח לפניו הרי הוא גרגון (שו"ע קע" סעיף יב', משנ"ב ס"ק כח'). וכן כאשר מגישים פירות או גלידונים, אין לקחת לפני הגדול שבמקום (משנ"ב ס"ק כח').

ז. בסיום סעודתו קודם ברכהמ"ז, בימים שאומרים בהם תחנון יאמר על נהרות בבל וכו', ואם אין לו זמן, יאמר לפחות פס' "אם אשכחך ירושלים". בימים שאין אומרים בהם תחנון יאמר שיר המעלות בשב"ה וכו' (משנ"ב וכה"ח קנ"ז ס"ק יח' מהשלה"ק).

בסייעתא דשמיא

חזר לחנויות של "יפה נוף" הספר

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ג'

המלאי מצומצם והזריז לשכור!

בע"ה בחודש הקרוב

ייצא לאור הספר "מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ניתן יהיה להשיג ברשת חנויות יפה נוף

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים

